श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-१ (SEM-2)	**प्रश्नपत्रम् – ७**	गुणाः - ७०
विषयः – साहित्यम्	010904	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः - २५/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – साहित्यदर्पणम् (तृतीय परिच्छेद, १ तः २६७ कारिका	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या**	०८
	(१) लोकोत्तर चमत्कार प्राणः कैश्चित् प्रमातृभिः । स्वाकारवदभिन्नत्वेनायमास्वाद्यते रसः ॥ (२) शूरता दक्षता सत्यं महोत्साहोऽनुरागिता । नीचे घृणादिके स्पर्धा यतः शोभेति तां विदुः॥ (३) प्रियः कृत्वापि संकेतं यस्या नायाति सन्निधिम् । विप्रलब्धा तु सा ज्ञेया नितान्तमवमानिता ॥	
प्रश्नः -२	विभावादीनां अलौकिकत्वम् कथं भवति ? इति विवेचनं कुरुत । अथवा नायकस्य भेदान् सम्यक् विवेचयतु ।	०८
प्रश्नः -३	**टिप्पणीद्वयं लेख्यम् ।**	०४
	(१) प्रपाणक रस-न्याय । (२) अनुकार्यगतो रसः । (३) दूतभेदाः । (४) निर्विकल्पक-सविकल्पकयोः ज्ञानम् ।	
प्रश्नः - ४	**पञ्चप्रश्नानां उत्तराणि देयः ।**	०५
	(१) --------भूषणं न तु दूषणम् । पूर्तिं कुरुत । (२) आस्वादन शब्दस्य कोऽर्थः ? (३) विभाव शब्दस्य कोऽर्थः ? (४) नायकस्यार्थ चिन्तने कः सहायः ? (५) मध्यानायिकायाः कति भेदाः सन्ति ? (६) `शोणं वीक्ष्य मुखम्' इति कस्योदाहरणम् ? (७) नायिकायाः अङ्गजाः के अलङ्काराः सन्ति ?	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) तद्भावभाविते चित्ते वल्लभस्य कथादिषु । मोट्टायितमिति प्राहुः कर्णकण्डूयनादिकम् ॥ (२) मोहो विचित्तताभीतिदुःखावेगानुचिन्तनैः । मूर्च्छनाज्ञानपतनभ्रमणादर्शनादिकृत् ॥	

	(३) उपायाभावजन्मा तु विषादः सत्त्व संक्षयः । निःश्वासोच्छ्वासहृत्ताप सहायान्वेषणादिकृत् ॥	
प्रश्नः -६	के व्यभिचारिणः ? इति विलिख्य विवेचनं कुरु ? अथवा नायिकायाः अलङ्कारान् वर्णयतु ।	०८
प्रश्नः -७	**एका टिप्पणी लेख्या ।**	०२
	(१) हसितम् , (२) सत्विकाः	
प्रश्नः -८	**एकैक वाक्येन द्वयोः उत्तरं ददातु ।**	०२
	(१) अनुभाव शब्दस्य कोऽर्थः ? (२) निर्वेदः किमिति ? (३) का नाम जडता ?	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) न चातिशोभते यन्नापैति प्रेममनोगतम् । तन्नीलीरागमाख्यातं यथा श्रीरामसीतयोः ॥ (२) कुन्देन्दुसुन्दरच्छायः श्रीनारायणदैवतः । अनित्यत्वा दिनाऽशेषवस्तु निःसारता तु या ॥ (३) शान्ते च हीननिष्ठे, गुर्वाद्यालम्बते हास्ये । ब्रह्मवधादुत्साहेऽधमपात्रगते तथा वीरे ॥	
प्रश्नः -१०	ग्रन्थानुसारेण विप्रलम्भ शृङ्गारस्य वर्णनं सोदाहरणं कुरुत । अथवा साहित्यदर्पणानुसारेन रसानां भिन्नत्वं वर्णयतु ।	०८
प्रश्नः -११	**टिप्पणीद्वयं लेख्यम् ।**	०४
	(१) सम्भोग शृङ्गारः (२) हास्यः (३) अद्‌भुतरसः (४) शान्तरसः	
प्रश्नः -१२	**अधोलिखितपञ्चप्रश्नानाम् एकैकवाक्यद्वारा उत्तराणि देयः ।**	०५
	(१) नाट्यशास्त्रस्य रचयिता कः ? (२) कति रसाः सन्ति ? (३) कति स्थायिभावः सन्ति ? (४) "निःशेषच्युतस्तनतटम्" कस्योदाहरणम् ? (५) करुणरसस्य कः स्थायिभावः ? (६) साहित्यदर्पणस्य तृतीयपरिच्छेदे कति कारिकाः सन्ति ? (७) रस निष्पत्तिः कथं भवति ?	

***